IN GEVEB A JOURNAL OF YIDDISH STUDIES

דער פֿערציקיעריקער מאַן • The Forty-Year-Old Man

by Peretz Markish, translation by Rose Waldman

In geveb: A Journal of Yiddish Studies (May 2016)

For the online version of this article:

http://ingeveb.org/texts-and-translations/the-forty-year-old-man

דער פֿערציקיעריקער מאַן

THE FORTY-YEAR-OLD MAN

Peretz Markish
translated by Rose Waldman

Introduction: Peretz Markish was a leading Soviet Yiddish writer who, along with a number of other Yiddish writers, revolutionized Yiddish poetry and culture. Sadly, Markish and some of those same innovative writers were executed by Stalin on August 12, 1952, a date that came to be known as "The Night of the Murdered Poets." Markish's book-length poem, *Der Fertsikyeriker Man* (The Forty-Year-Old Man), composed of 80 sections with precisely 12 couplets in each, underscores his modernist aesthetics and brash avant garde stylistic techniques. It is an enigmatic work, filled with astonishing, even grotesque, imagery. The poem's focal point is an imagined Utopia following the dismantling of the Tsarist autocracy, though some of the sections primarily offer a critique of social ills and injustices in both Europe and America.

Very little scholarship exists on *Der Fertsikyeriker Man*. Even *A Captive of the Dawn*, currently the definitive scholarly text on Peretz Markish and his oeuvre, offers no commentary, gloss, or discussion on this work.[1] This is a significant lacuna, especially when considering that in her chapter in this very book, Chana Kronfeld writes that many scholars regard *Der Fertsikyeriker Man* as Markish's masterpiece.[2]

Der Fertsikyeriker Man has never been translated to English. Markish himself was afraid to publish it while he was alive and managed to smuggle it out of his house right before he was arrested. In 1978, his wife and sons published the Yiddish manuscript, and his son, David Markish, translated the poem to Russian.

To read *The Forty-Year-Old Man* is to experience an exercise in contradictions: the style is at once radical and conventional, experimental yet contained. For example, Markish inverts linguistic norms, often by truncating words, so that they transmute into something new, something fabricated. Or the word remains recognizable, but its

[1] *A Captive of the Dawn: The Life and Work of Peretz Markish (1895-1952)*, Edited by Joseph Sherman, Gennady Estraikh, Jordan Finkin, and David Shneer. Legenda, 2011.
[2] "Murdered Modernisms: Peretz Markish and the Legacy of Soviet Yiddish Poetry" by Chana Kronfeld in *A Captive of the Dawn*. Ibid.

function within the sentence is transformed, so that a verb may turn abruptly into an adjective, or a noun into an adverb – though the same word may switch back to its regular function in the next line or section, creating a sort of inverted mirror effect. (Imagine the translator's work!) All this is emblematic of Markish's bold experimentalism.

Yet one need only skim the pages of the poem to also notice its conservative bent. The poem is contained. Every section features the exact same number of lines, and most of the lines rhyme. Although the rhyme can be sloppy (the words refuse to be as contained as they're meant to be), the meter is precise -- the entire poem is in tetrameter. Daring as Markish may have been, he was still cognizant of the conventions of the artistic milieu of which he was a part. Writing in tetrameter, with perfectly spaced stanzas, placed him within the acceptable parameters of modernist Yiddish poetry of his time, which in turn allowed him the freedom of experimenting with words, syntax, and imagery.

As a translator, one of the challenges I struggled with (and still am – the translation of this book is a work in progress) was how to handle the rhyme and meter. Keeping them felt restrictive to me, and—I thought—unnatural to the ears of the modern reader. Yet discarding them felt untrue to the poem's music and, in a way, to Markish himself. At first, I tried keeping the rhyme, but I soon realized I was doing a disservice to the poem. The rhyming made the language sound contrived and not at all in keeping with Markish's sensibilities. Furthermore, since Markish himself had been sloppy in his rhymes, I thought I might take more liberties with them myself. I decided, therefore, to abandon my efforts at rhyme and instead use other sonic devices, such as alliteration or assonance, to create the music in the poem.

The meter, though, was more difficult to discard. It felt too deliberate on Markish's part, and essential to the voice of the poem. And so, for the four sections presented here at least, I've tried to retain a four-pulse beat, similar to the original Yiddish.

I selected these four sections out of the total of 80 because I liked the juxtaposition of a pair critiquing social ills (Sections 13 and 17) with a pair that seems to epitomize Markish's utopian vision (Sections 36 and 37). In Section 37, especially, Markish's romantic vision reaches new heights. He imagines a recreation of Russia not only as a political renewal, but also as a physical one. Like the anthropomorphic golem of legend[3], earth becomes a live being. A new heart is being fashioned for it, and though "earth is still barefoot," still in its infancy—though its people are still suffering birthing pains—"all's fine and good." After all, this is the beginning of good times. "From border to border," a perfect country, a perfect world, awaits.

---

[3] Markish was interested in the golem motif. See Harriet Murav's essay, "Peretz Markish in the 1930s: Socialist Construction and the Return of the Luftmensh" in *A Captive of the Dawn* for a wonderful discussion on this topic. See also my translation of Section 5 of *Der Fertsikyeriker Man* published in *Circumference: Poetry in Translation*, and my explanation of the phrase "an aleph in the mouth" in the introduction. http://circumferencemag.org/?p=3001

The Forty-Year-Old Man

13

With blood cries the East; with pus, the West
the squares in suburbs scream atop pyres

Like scrolls of blood fires unfurl
every flame a cry of alarm

A howl from the heap of greed and plunder:
the body on a scale like a giblet for the butcher

Pyres of flags and flags of blood—
The whip frolics on flesh and on life

Dawn, streets and cities awash in blood
the greedy sword of plunder is never slaked

Somewhere chimneys shout smoke like gullets
the forced lives of the big and small

Somewhere pits haggle – a mile in the earth:
blood against gold and – done! It's a deal!

All equalized. Skin sliced from bodies, its price
ferried by waves on the stock exchange

The price of skin pitilessly flayed
of a life in chains, of dying in need

The price of children in a mother's womb
for anxious mothers, the price of a night

Freeze on the bodies, turned towards fire
nations walk bent with hands that are bound

Nations bound in chains of need
prices etched and branded on skin

17

From a round pyre, bound in grief
eyes snap open like two moons

Moons frozen stiff like shelled eggs
the flesh roasts; blood is its oil

Somewhere on the plaza a holiday's been made
and so, a Negro's been brought to lynch

His bones twist and writhe, his cries
transported with the flames to the sky

Only teeth sparkle like knives in his mouth
but the sun is high up, the new moon far away

His skin is browned, his eyes are lead
he bites his own flesh in fear and pain

His mother darts back and forth with cursing
steps: *May lightning from God strike them dead!*

But winging to her, only sparks of the blaze
She thinks: Oh, his cry! She thinks: Oh, his howl!

His eyes grown wider in final throes
the whites even whiter, the lashes even redder

With his teeth he hurls himself at the pyre
gnashes and grinds a burning plank

Once more he tries, once more he stands
and falls, burnt. Doesn't get up again

And as his eyes become red-hot embers
someone takes out a cigar and smokes it.

36

All parts of the world are coming to greet them
sun up to the knees, sun crossing the threshold

Coming to greet them with lighthearted tread
sun up to the knees, to the heart, and song

In joy they arrive, wave after wave
you hear nary a ripple, no flutter of flag

Faces fair as the flags of dawn
all's comprehensible, sunny and clear.

Wind to serve you, wind at your service
no one omitted, no one left out

A day like a watermelon cut in half
juice and light spilling from it

Sun-juice pours and sun-juice beams
You long to enfold all the world in your arms

Enfold her slowly, together, as one
right there, a wound still; right here, it still hurts

Right here, it's healing; right there, still a scar
and somewhere wounded flesh still drips

World is still barefoot, still stepping on glass
pricked by a wreath of wires of thorns

Where she's been abandoned, where she's been scorched
there you long to enfold and embrace her

Enfold her slowly, slowly as one
Right here, a wound still; right here, it still hurts

37

If Earth is still barefoot and naked and bare
Well, barefoot or hemp-shod, all's fine and good

But in workshops, villages, cities and towns
Earth's heart has been ordered for all

For all of flesh and blood – none curbed
and horns of blacksmiths on circles of sand

The mountains walk, the valleys hasten:
how will they serve, what will they do?

Mountains crack open like giant nuts:
hearty, robust iron, like bread – enjoy!

From border to border with generous hand
valleys disperse through the breaded land

they move, the mountain and valley cleave
leaves of iron and steel take shape

You strike and hammer, you forge and embroider
down in the coal mines, in kerosene springs

The night's barely stirred and already it's dawn
all awake, all trundling along

A heart hammered for her of iron and steel
oceans at her feet, sun at her head

So she'll take a breath, happy and free
with steely lungs – exhale, inhale

And she'll take a step, erect and alone
only now wounded still, still hurt just for now.

דער פֿערציקיעריקער מאַן

13

מיט בלוט רופֿט דער מיזרח, דער מערבֿ – מיט אייַטער.
עס שרייַען די פּלעצער אין פֿאָרשטעט – אויף שייַטערס.

ווי מגילות פֿון בלוט וויקלען שׂרפֿות זיך אויף
און אַ יעטווידער פֿלאַם איז אַ דראָענדער רוף.

אַ געשריי פֿון דער גיר, אַ געשריי פֿונעם רויב:
אויף דער וואָג איז דאָס לייַב ווי אין יאַטקע דאָס דרויב!

און שייַטערס פֿון פֿאָנען, און פֿאָנען פֿון בלוט –
עס הוליעט אויף לייַב און אויף לעבן די רוט!

איז באַגינען אין בלוט דאָרטן גאַסן און שטעט,
און עס קומט ניט צום גיריקן רויבשווערד קיין זעט.

ערגעץ קוימענס ווי גאָרגלען מיט רויך שרייַען אויס
די באַצוווּנגענע לעבנס פֿון קליין און פֿון גרויס.

ערגעץ דינגען זיך גריבער – אַ מייַל אין דער ערד:
– בלוט קעגן גאָלד און – געמאַכט! און ס׳איז רעכט!

און געגלייַכט. און די הויט פֿון די לייַבער זיך רייַסט,
און עס טראָגן די כוואַליעס אויף בירזשעס די פּרייַז.

די פּרייַז פֿון דער גרויזאַם צעשונדענער הויט,
פֿון לעבן אין קייטן, פֿון שטאַרבן אין נויט.

די פּרייַז פֿון די קינדער אין מוטערשער טראַכט
און פֿון מוטערס פֿאַרזאָרגטע די פּרייַז אויף בייַ נאַכט…

און מיט פֿריר אויף די לייַבער – צו פֿייַער געווענדט –
גייען פֿעלקער געבויגן, געבונדן די הענט.

גייען פֿעלקער געבונדן אין קייטן פֿון נויט
מיט פּרייַזן געקריצט און געברענט אויף דער הויט…

17

פֿון שייַטער פֿון רונדן – געבונדן אין ווײ,
רייַסן אויגן זיך אויף ווי לבֿנות ווי צווײ.

לבֿנות פֿאַרשטאַרטע, ווי אייער געשיילטע,
און ס׳בראָט זיך דאָס לייַב און דאָס בלוט איז ווי אײל.

מ׳האָט ערגעץ אויף פּלעצער אַ יום־טוב געמאַכט,
איז האָט מען אַ נעגער צום לינטשן געבראַכט.

עס בייגן און ס׳קאָרטשען זיך ביינער בייַ אים
און ס׳גייט זייַן געשריי מיטן פֿייַער צום הימל.

איז בלאַנקען נאָר ציינער ווי מעסערס אין מויל,
נאָר הויך איז די זון און ווייַט איז דער מולד.

די הויט איז פֿאַרברוינט און די אויגן פֿאַרבלייַט
און ער בייַסט זיך פֿון ווייטיק דאָס אייגענע לייַב.

עס לויפֿט דאָרט זייַן מאַמע מיט שעלטנדיק טראָט:
אַ דונער זאָל טרעפֿן, אַ דונער פֿון גאָט!

נאָר ס׳פֿליִען אַנטקעגן איר פֿונקען פֿון שייַטער.
ס׳דאַכט זיך: אָט רופֿט ער, ס׳דאַכט זיך: אָט שרייַט ער.

נאָך גרעסער די אויגן אין לעצטן געריס,
נאָך ווייַסער די ווייַסלעך, נאָך רויטער די וויִעס.

און ער גיט זיך אַ וואָרף מיט די ציינער צום שייַטער
און צעקריצט און צעקייַעט אַ ברענענדיק שייַטל.

נאָך איין מאָל אַ שטעל זיך, נאָך איין מאָל אַ פּרווו –
און פֿאַלט אַ פֿאַרברענטער, און מער שוין ניט אויף.

און ווען ס׳ווערט פֿון די אויגן – צעגליטער זשאַר,
פֿאַררויכערט זיך עמעץ בייַ זיי אַ סיגאַר.

36

מע גייט זיי אַנטקעגן פֿון גאָר פֿון דער וועלט
און זון ביז די קני, און זון איבער שוועל.

מע גייט זיי אַנטקעגן מיט ליכטיקן גאַנג –
און זון ביז די קני, און ביז האַרץ און געזאַנג.

און מחנות נאָך מחנות אין פֿרייד קומען אָן.

מע הערט ניט קיין פֿאָך און קיין פֿלאַטער פֿון פֿאָן.

ס׳איז פנימער העלע, ווי פֿאָנען קאַיאָר,
און אַלץ איז פֿאַרשטענדלעך און זוניק און קלאָר.

און ווינט צום באַדינען, און ווינט צום באַפֿעל,
און קיינעם געמיטן, און קיינעם געפֿעלט!

אַ טאָג ווי אַ קאַוון צעשניטן אויף העלפֿט –
און ס׳שטראָמט פֿון אים זאַפֿט, און ס׳שטראָמט פֿון אים העל.

און זונענזאַפֿט גיסט זיך, און זונענזאַפֿט קוועלט,
און ס׳ווילט אויף די הענט איצט זיך נעמען די וועלט.

פֿאַמעלעך זי נעמען, צוזאַמען, אין איינעם.
– אָט דאָרט איז אַ ווּנד נאָך, אָט דאָ טוט נאָך וויי . . .

אָט דאָ ניט פֿאַרהיילט נאָך, אָט דאָרט נאָך אַ שראַם,
און ערגעץ נאָך טריפֿנדיק ווּנדפֿלייש פֿאַראַן.

אַז באָרוועס איז זי נאָך, אויף גלאָז נאָך איר טראָט,
און ס׳שטעכט זי דער קראַנץ נאָך פֿון דערנערדיק דראָט.

און ווּ ס׳איז פֿאַרוואָרלאָזט, און ווּ ס׳איז פֿאַרברענט –
דאָך ווילט זי זיך נעמען אַזוי אויף די הענט.

פֿאַמעלעך זי נעמען, פֿאַמעלעך, אין איינעם –
אָט דאָ איז אַ ווּנד נאָך, אָט דאָ טוט נאָך וויי . . .

37

אַז באָרוועס איז וועלט נאָך, און נאַקעט און הויל –
איז באָרוועס, איז לאַפּטיעס, און גוט איז און וויל.

נאָר ס׳האָבן וואַרשטאַטן און דערפֿער און שטעט
אַ האַרץ איר פֿאַר יעדן און אַלע באַשטעלט.

און יעדער פֿון לייַב און פֿון בלוט – ניט געזאַמט,
און האָרנס פֿון שמידער אויף רעדער פֿון זאַמד.

עס גייען די בערג און עס אײַלן זיך טאָלן:
מיט וואָס וועט מען דינען און וואָס וועט מען טאָן?

עפֿענען בערג זיך ווי ריזיקע ניס:
יאָדערדיק אײַזן ווי ברויט און – געניסט!

פֿון ראַנד ביז צו ראַנד און מיט ברויטברייטער האַנט

צעשפּרייטן זיך טאָלן געברויטיקטער לאַנד.

עס גייט און ס׳באַהעפֿט זיך דער באַרג מיטן טאָל
און ס׳שנײַדן זיך בלעטער פֿון אײַזן און שטאָל.

מע קלאַפּט און מע האַמערט, מע שמידט און מע האַפּט –
אין שאַכטעס פֿון קוילן, אין קוואַלן פֿון נאַפֿט.

ס׳באַווײַזט ניט די נאַכט זיך אַ דריי טאָן – שוין טאָגט,
און יעדערער וואַך איז און יעדערער טראָגט.

מע האַמערט אַ האַרץ איר פֿון שטאָל און טשוהון
צופֿוסנס – די ימען, צוקאָפּנס – די זון.

איז וועט זי אַן אָטעם טאָן פֿריידיק און פֿרײַ
מיט שטאָלענע לונגען – אַרויס און אַרײַן.

און וועט זי אַ גיי טאָן אַ שטאַלטנע אַליין –
נאָר איצט איז נאָך וווּנדיק, נאָר איצט איז נאָך ווײ . . .